

8/12/46

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΘΕΑΤΡΟΝ "ΟΔΥΜΠΙΑ..

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1946, ΩΡΑ 11 Π. Μ.

ΣΥΝΑΥΔΙΑ

ΤΗΣ

ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ
ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

Φ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΣΟΛΙΣΤ

ΣΟΦΙΑ ΠΟΙΜΕΝΙΔΟΥ

(ΒΙΟΛΙ)

ΤΙΜΑΙ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

ΠΛΑΤΕΙΑ	..... ΔΡΧ.	4.000
ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟΝ	..... »	4.000
ΕΞΩΣΤΗΣ	..... »	4.000
ΘΕΩΡΕΙΟΝ Β'	..... »	3.000
ΥΠΕΡΩΟΝ	..... »	2.000

ΤΙΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΡΧ. 500

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

1. Ἡ πουλημένη μνηστή F. SMETANA
Εισαγωγή
2. Ἰσπανικὴ συμφωνία ED. LALO
Γιὰ βιολί καὶ ὀρχήστρα
  - I. Allegro non troppo
  - II. Scherzando—Allegro molto
  - III. Andante
  - IV. Rondo. AllegroἩ Κ^α Σοφία Ποιμενίδου καὶ ἡ ὀρχήστρα

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

3. Συμφωνία σὲ Σι ἔλασο. FR. SCHUBERT
(Ἡμιτελής)
  - I. Allegro moderato
  - II. Andante con moto
4. Συμφωνικὴ εἰκὼν ΑΡΙΣΤ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΩΦ
(Πρώτῃ ἐκτέλεσις)
5. Οἱ Ἄρχιτραγουδισταὶ τῆς Νυρεμβέργης R. WAGNER
Εισαγωγή

FR. SMETANA
Η ΠΟΥΛΗΜΕΝΗ ΜΝΗΣΤΗ
(ΕΙΣΑΓΩΓΗ)

Ἡ πουλημένη μνηστή (Prodana nevesta) τοῦ Στέτανα, εἶναι τὸ κατ' ἔξοχὴν ἔθνικὸ μελόδραμα τῆς Τσεχοσλοβακίας. Κομικὸ μελόδραμα, μὲ ἀπαράμιλλο δροσερότητα, διακρίνεται γιὰ τὰ πλοῦσια μουσικὰ του εὐρήματα, τὴν ἀκατάσχετη καὶ τόσο χαρακτηριστικὴ ρυθμικὴ του καὶ ἐν γένει ἔχει, ὅσο λίγα ἔργα, ἐκδηλον ἔθνικὸ χαρακτήρα. Πρωτότυπο ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος, παραμένει τὸ τελειότερο δείγμα τῆς τεχνοτροπίας τοῦ συβθέτου, πρὶν αὐτὸς ὑποστῆ τὴν ἐπίδρασι τοῦ Βάγνερ, καὶ εἶναι γιὰ τὴ Τσεχοσλοβακία ὅ, τι γιὰ τὴ Ρωσία τὸ μελόδραμα τοῦ Γκλίλκα: «Τὴ ζωὴ γιὰ τὸ Τσάρο».

ED. LA LO
ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

«Ἰσπανικὴ συμφωνία» πῆρε γιὰ προσώωμια τὸ δεύτερο κοντσέρτο, ἔργο 21, γιὰ βιολί καὶ ὄρχηστρα τοῦ Ἐδουάρδου Λαλό. Παιγμένο γιὰ πρώτη φορὰ στὰ 1875, ἀπὸ τὸ διάσημο Ἰσπανὸ δεξιότῃν τοῦ βιολιῦ Σαραζάτε, τὸ ἔργο αὐτὸ εἶναι ἀπ' τὰ ἐλάχιστα τοῦ εἴδους τούτου, ποῦ γράφηκαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἑβδομηντα χρόνια καὶ ποῦ κατάρθωσαν νὰ ἐπιζήσουν. Μαζὶ μὲ τὸ κοντσέρτο τοῦ Μάξ Μπρούχ καὶ τὰ κοντσέρτα τοῦ Γκόλδμαρκ καὶ Τσαϊκόφσκυ, εἶναι ἀπ' τὰ δημοφιλέστερα ἔργα ποῦ ἀκούονται τακτικὰ στὶς συμφωνικὰς συναυλίας, παιγμένα ἀπ' τοὺς μεγαλύτερους βιρτουόζους. Ἡ κατὰ τὸ ἥμισυ Ἰσπανικὴ καταγωγή τοῦ Λαλό—ἔστω καὶ ἀπομεμακρυσμένη—βρίσκει ἀπήχρησιν στὴν σύνθεσιν αὐτῆ, στὴν ὁποία συναντᾷ κανεὶς τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τῆς τέχνης τοῦ μουσουργοῦ: τὴ λεπτὴ ἐπεξεργασία, ποῦ φαίνεται φυσικῆ, ἐνὼ εἶναι ἀποτέλεσμα πολλῶν μάχων, τὴ γεμάτη χάρι ρυθμικὴ καὶ τέλος τὴν ἀριστοκρατικότητα τοῦ συνόλου. Καὶ ὅμως—ὅπως φαίνεται κυρίως στὴν «Ἰσπανικὴ συμφωνία»—ὁ Λαλό δὲν ἀπαξιοῖ νὰ προστρέξῃ στὸ λαὸ, ὁσάκις θέλει νὰ δανεισθῆ κάποιο λαϊκὸ στοιχεῖο γιὰ τὸ ἔργο του· τὸ λαϊκὸ ὅμως αὐτὸ στοιχεῖο τὸ μεταμορφώνει καὶ τὸ μετουσιώνει κατὰ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ παίρῃ καὶ αὐτὸ ἀριστοκρατικὴν ὄψιν. Ὁ ρωμαντισμὸς τοῦ Λαλό εἶναι, ἴσως, μᾶλλον ἐπιφανειακὸς καὶ τὸ πάθος του μᾶλλον ἐξωτερικὸ, πόσον ὅμως ἡ μουσικὴ του ἐπιβάλλεται μὲ τὴν εὐγένεια καὶ τὴν χάρι της, πόσον γενικὰ ἀρέσει σὲ κάθε ἐκλεπτυσμένη ψυχὴ!

FR. SCHUBERT
ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΕ ΣΙ ΕΛΑΣΣ. (ΗΜΙΤΕΛΗΣ)

Ἡ Συμφωνία εἰς σι ἔλ. τοῦ Σοῦμπερτ ἔγινε γνωστὴ στὸν κόσμον μόλις τὸ 1865, 37 δηλαδή χρόνια μετὰ τὸ θάνατον τοῦ μουσουργοῦ. Ὁ Anselme Hüttenbrenner, στενὸς φίλος τοῦ Σοῦμπερτ εἶχε τὸ χειρόγραφον καὶ στὸ σπῆτι αὐτοῦ τὸ βρήκε ὁ διευθυντὴς ὄρχηστρας τῆς Βιέννης Herbeck. Ἐταί πρωτοπαίχθηκε ἡ «Ἡμιτελής» 45 ὀλόκληρα χρόνια ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀποπεράτωσιν της. Δὲν εἶναι ἐπακριθῶς γνωστὸ, καὶ βέβαια ποτὲ δὲ θὰ μαθευθῆ, γιὰτὶ ὁ Σοῦμπερτ δὲν ἐτελείωσε τὸ ὄρατον αὐτὸ ἔργο τοῦ ὁποίου ὑπάρχουν πλήρη τὰ δύο πρῶτα μέρη καθὼς καὶ ἐννέα μέτρα τοῦ σ κ έ ρ τ ο υ, ἀφοῦ μάλιστα ὕστερα ἀπ' τὴν «Ἡμιτελή» ἐπακολούθησε ἡ μεγάλη Συμφωνία εἰς Ντο, ἡ τελευταία τοῦ μουσουργοῦ.

Ἐνα αἰσθημα πόνου καὶ λύπης γεννᾷ ἡ ἀρχὴ τῆς Συμφωνίας μὲ τὸ θαυμάσιο θέμα, ποῦ ἐκθέτουν τὸ κλαρινέττο καὶ τὸ ὄμποε, ἐπάνω σ' ἕνα ἑλαφρὸ φόντον τῶν βιολιῶν. Ὅχι λιγώτερον ὄρατον εἶναι τὸ δεύτερον θέμα, ποῦ, παίζον τὰ βιολοντιέλλα καὶ ποῦ εἶναι ἀπ' τὶς θαυμασιώτερες μελωδίας ποῦ συναντοῦμε σὲ συμφωνία. Μέσα σὲ μιὰ συνεχῆ ἐναλλαγὴ πόνου, ἀπαισιοδοξίας καὶ αἰσιοδοξίας ξετυλιγεται ὀλόκληρον τὸ πρῶτον μέρος τῆς Συμφωνίας. Τὸ δεύτερον μέρος—Andante con moto—μᾶς ἀπομακρύνει ἀπ' τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς λύπης.

Αίσθημα άπέραντης εύδαιμονίας, ούράνιας χαράς δεσπόζει άπ' την άρχή έως τó τέλος. Η ένορχήστρωσις τής Συμφωνίας εις αι Ελ. είναι άπ' τά καλλίτερα δείγματα που έχει να παρουσιάση ή μετά τόν Μπετόβεν Συμφωνία και σημειώνει άρκετά βήματα προόδου προς την μεταγενέστερη συμφωνική μουσική.

ΑΡΙΣΤ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΩΦ ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΕΙΚΩΝ

Η έκτελούμενη σήμερα, για πρώτη φορά, συμφωνική εικών του "Ελληνος συνθέτου Άριστοτέλη Κουντούρωφ (Κούνδουρου), είναι ένα χαρακτηριστικό άπόσπασμα άπό μουσικό δράμα, έμπνευσμένο άπ' τó "Άλθανικό Έπος.

Η συμφωνική αυτή εικόνα παρουσιάζει τή νύχτα τής παραμονής τής Ιταλικής επίθεσας, πής 28 'Οκτωβρίου 1940, τήν άνήσυχη άτμόσφαιρα και άπειλή τού πολέμου (στά πρώτα μέτρα τών εγχορδών) που διαγράφεται: πάνω άπ' τήν ειρηνική και άνύσπητη Έλλάδα.

Η έπαύθησι τής άπειλής τής σκληθιάς ξεσπά στα tutti τής όρχήστρας με τήν φράσι τής «μοίρας» (άπ' τήν 5η συμφωνία του Μπετόβεν), που χαρακτηριστικά έββαλε ό συνθέτης στα Tympani, σάν κάτι αναπόφευκτο για τούς "Ελληνες.

Έπακολουθεί άλλαγή τού θέματος με ήρεμο ύφος σε μορφή κ α ν ό ν α ('Αγγλικό κέρας και Βιολοντσέλλο) σέ άπόχρωση κυματοειδών κινήσεων (βιολιά, κλαρίνα και φλάουτα) που άποδίδει τήν ειρηνική και άμέριμη κατάστασι τής Έλλάδος, ναυουρισμένης με τó χαϊθευτικό φιδύρισμα τών κυμάτων τής θάλασσας στις μενεξεβένιες σκιές τής νύχτας, ενώ τó πρωταρχικό άνήσυχο θέμα άντηχεί έξακολουθητικά σ' όλη τή διάρκεια τής έκτελέσεως τού Έργου, έμφανιζόμενο διαδοχικά σέ διάφορα όργανα.

Η εισαγωγή τελειώνει με τó θέμα τού δημοτικού τραγουδιού «Τρία παιδιά», πού προφητεύει τις σκληρές δοκιμασίες τών Έλλήνων κάτω άπ' τόν βαρύ ζυγό τών κατακτητών με ένα παρατεταμένο τρέμολο εις τά τύμπανα.

R. WAGNER

ΟΙ ΑΡΧΙΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΑΙ ΤΗΣ ΝΥΡΕΜΒΕΡΓΗΣ (ΕΙΣΑΓΩΓΗ)

«Οί Άρχιτραγουδισταί τής Νυρεμβέργης» τού Βάγνερ δέν είναι άπλώς ή μοναδική μουσική κωμωδία τού μουσουργού, είναι ένα θριαμβευτικό τραγούδι που άφορά τόν έαυτό του, ένα σύμβολο τής νίκης του στη πάλη που χρόνια είχε με τή παλιά σχολαστική τέχνη. Είναι ή άποθέωση τής νέας τέχνης που συνεχώς έρχεται σέ αντίθεση με τή ρουτίνα. Ο Βάγνερ αντί να παρουσιάση τó Έργο του παιζόμενο τή σύγχρονη έποχή, μετέθεσε άπλώς τήν όπόθεση στη Νυρεμβέργη και τó ΙΣΤ' αιώνα. Τό πρόσωπο τού Χάνς Σάξ, τού κυρίως πρωταγωνιστού, είναι ιστορικό και μέχρις σόχάτων τούλάχιστο, σοφίζοτανε στη Νυρεμβέργη τó σπίτι του καθώς και ή εκκλησία τής Άγ. Αικατερίνης, όπου παίζεται ή πρώτη πράξη. Σε μιά τέτοια όπόθεση θεληματικά ζήτησε ό Βάγνερ να δώση στη μουσική του χαρακτήρα παλαιό γερμανικό. Καί αυτό τó διακρίνει κανείς εύθως άπ' τις πρώτες συγχροβίες τής εισαγωγής, άπ' τις όραιότερες που έχει γράψει ό συνθέτης. Η εισαγωγή αυτή συμβολίζει άκριβώς με τά θέματα τής τά δύο στοιχεία που έρχονται σέ αντίθεση: τή ρουτίνα με τή πρόοδο. Τά βασικά της μοτίβα είναι τó θέμα τών Άρχιτραγουδιστών ν που έμφανίζεται με βαριές και πομπώδεις συγχροβίες, κατόπι τó θέμα τού Γ εν ν ω με έν ο υ "Ερωτος που παριστάνει τή γέννηση τού άσυνειδήτου Έρωτα' ύπάρχει άκόμα τó χαρακτηριστικό θέμα τού Λ α θ ά ρ ο υ, που είναι τó έμβλημα τής συντεχνίας τών Άρχιτραγουδιστών και τέλος τó άισθηματικό θέμα τού "Ερωτα που ό ξ η ε ι έ κ δ η λ ω θ ε ι. Όλα αυτά τά μουσικά στοιχεία ό Βάγνερ τά χειρίζεται με μιά άπαραμίλλη τέχνη, με καταπληκτική άντισηκτική δεξιότητα, πού φθάνει στό κορύφωμά της στό τέλος, όπου ό συνθέτης συνιούζει ταυτοχρόνως τά τρία κυριότερα θέματα.